

Távirat.

Főispánnak Ujvidék.

Budapest, 1915. január 17. Őfelsége elhatározta, hogy a hadifogságba került katonák családjainak illetményeit fölemeli. A királyi elhatározás, amely a Rendeleti Közlöny vasárnapi számában jelent meg, következő pontokból áll:

1) hadifogságba került havidijas tisztetek és tisztjelöltek családjának illetkei a normális összeg kétszeresére emelkednek;

2) a fogságba került aktív állományú altisztek családjai segélydíjuk kiegészítésére havonta harminc koronát kapnak;

3) elvesztett havidijas tisztetek és tisztjelöltek családjai számára rendelt illetmények további folyosítását és

4) elvesztett állományi altisztsztek feleségei, gyermekei és családai illetkének, valamint világítási és fűtési pótlékának további folyosítását engedélyezik.

Ugyanígy intézkedett Őfelsége a honvédségre nézve. Nemcsak katonai körökben, hanem az egész közvélemény örömmel fogja üdvözölni ezt a legfelsőbb rendelkezést. Jogos és szükséges támogatást jelenti ez azoknak a családoknak, amelyeknek hozzátartozói a harctéren fogságba kerültek vagy elveszttek. Ezzel eredményesen kezdődött meg az állami támogatás szervezése és kiépítése, amelyre ezen a téren olyan nagy szükség van.

Miniszterelnökség sajtóosztálya.

A kereskedők és a moratórium.

Magyarország kereskedő világa a háboru kitérése óta olyan tapasztalaton ment keresztül, amelyeket soha életében még képzeletben sem látott még kevésbé érzett a gyakorlati életben. Nagyon természetes, hogy az ország minden hatóságát ilyen meglepetés érik, hogy előre jól elkészített rendszabályok, melyek a lehető legjobbaknak és legcélszerűbbeknek látszanak, a gyakorlatban be nem válnak és ha sietve nem reparáltak, közgazdasági életünkben nagy pusztítást végezhetnek. A háboru kitérése után a kormány általános moratóriumot rendelt el. Ez a rendszabály, mint a gyakorlatban látjuk, megtette a kívánt hatást; a nyugalom ugyanarra — mint ilyen időkben lehetséges — helyreállt. A kereskedők kezdtek az új életbe beleszokni: mindent készpénzért fizetni és mindent csak így elérni. Vevő, eladó azonnal pénzéhez jutva, abba a helyzetbe került, hogy üzletét óráról-órára áruval elláthatja s személyzetét képes volt fizetni. Bízva a jobb jövőben, dolgozott olyan keretekben, amilyenekben a viszonyok megengedték. A kormány, nagyon helyesen, attól az elvtől vezettetve, hogy nemcsak az adókat tartozik védeni, hanem a hitelezőket is egyformán, hogy visszaélések ne történhessenek — el sem képzelve,

hogy a háboru félénél is tovább tartson, de amitől lsten óvjon, talán még egy évnél is tovább tarthat — elrendelte, hogy az árutartozásokra, akár nyílt számlán, akár azok váltó fedezetet nyertek, havonként az eredeti összeget alapul véve, 10 százalékkal csökkentessenek. Ha ez a háboru már véget ért volna és eljutottunk volna oda, hogy a normális idők felé haladunk, szükségtelen volna ennek a rendeletnek bárminő korlátozása vagy módosítása. De miután, — sajnos, a moratórium lejártáig, 1915. január 31-ig erre nézve semmi remény nincs, és az újabb moratórium sem ad reményt, okvetlen szükséges ennek a módosítása, mert a veszedelem, amit ezen intézkedés további fenntartása okozna az egész kereskedő világra, illetőleg azokra, akik tartoznak, kézenfekvő. Mert vegyük, hogy már január 15-ig, a tartozásoknak 40 százaléka volt esedékes. Ha ez még hat hóig fenntartatik, minden adós abba a kellemes helyzetbe jutna, hogy a háborus világban minden adósságától megszabadul, mert kell, hogy azt teljesen kifizesse. Lehetséges ez? Lehetségesnek tartja ezt Magyarországnak bármely ehhez értő faktora? Ha tehát a kormány nem intézkedik, mi történik? Az ország minden kereskedőjét kiteszik állandó pereknek, zaklatásoknak ugyanarra, hogy mikor már derengeni kezdene s lsten segítségével jobb idők következének, minden cég hírneve teljesen tönkretéve s mint oly cég szerepelne a világ előtt, mely agyon van perelve, ki nem fizet senkinek s köteletségével nem törődik. Mert, hogy a háboru közepette csak fehér hollóként szereplő cég lehetne, ki tartozását 100 százalékos erejéig ki tudja fizetni, az bizonyos. Hiszen új árut hitelbe nem kap; amit bevesz, azt teljesen lekötik az áruk beszerzésére szükséges összegek, az üzlet egyéb költségei s a megélhetés. Még fennmarad az az ok, hogy ő is jogositva van künnlévőségeit behajtani, de azt hiszem, azt felesleges bizonyítani, hogy az ő adósára is ugyanaz az eset áll fenn, s azoknak behajtása is lehetetlen. Minthogy minden tényezőnek egyformán kötelessége oda hatni, hogy állami életünkben, a nagy csapások ellenére, melybe a háboru folytán sodortattunk, semmiféle rázkódtatások ne forduljanak elő és senki se szerezhesen előnyt másnak a károsodásával, felszólalásomat az illetékes körök jóindulatába ajánlom. Kéressen és találon rá módót, hogy a magyar kereskedő világ, mely mindenkor igyekezett tisztességes utakon jó hírnevét megtartani, ne sodortasson alkalmatlan és elviselhetetlen terhek által válságba.

Thoméé hadnagy bravourja.

A déli harctéren csendesség van. Az elmúlt napok, hetek, sőt hónapok harcaiban is sok hősié legendaszerű eseményt örökítettünk meg. Mulasztást követnénk el, ha Thomée

hadnagy hőstettét meg nem örökítenők, hogy lássa majdan az ifjúság minő hősök szerepeltek ebben a világháborúban.

Minden cikonyra nélkül leadjuk az eseményt. Elégé beszédes ez.

November 30-án Zuber ezredes fölszólitja Thomée hadnagyot, hogy próbálja meg, ha lehetséges följutnia a zimony-belgrádi hidra, nézze, vizsgálja meg alaposan, hogy nincs-e robbanásra előkészítve?

500 lépésnyire voltak a hidtól. A tulsó oldalon a szerbek borzalmas tüzeléssel lövöldöztek felénk. Thomée vállalkozott e nehéz missióra. Hasoncsúszva négykézláb jutott el a hidig. Észrevétlenül fölkszútt, ekkor ment utána Klaniczay László 6-ik gylgezer. hadnagy. Nagy távolságban egymásután kúsztak át a hidon. Alaposan megvizsgálta ezt. Egynehány sodronyt átvágott és így jutottak át a tulsó partra. Tovább mennie nem volt célszerű, mert napos idő volt. A célt elérte: a hidat végig megvizsgálta.

Ugyanaznap éjfélen két óraker hűségés Franci szolgálja és Huszti István a hidig kísérték urukat ott a lövészárokban lesték, lövésre készen, hogy Thomée nem fenyegeti-e veszély? — Figyelemmel kísérte Thomée minden mozdulatát Speiser Ferenc őrmester is, ki folyton lövésre készen lesett minden pillanatot. Aggodva nézett hős parancsnoka után.

Parancs nélkül éjjel még 6 ónként jelentkező bakával ujra átmentek a belgrádi oldalra, anélkül, hogy szerbek észrevették volna őket. A vezetőket elvagták és egészen a belgrádi partra jutottak. A hidtól jobbra fekvő házikóig juthattak csak, mert a közelben két gyár égett. A tűz bevilágította az egész terepet. *A célt elérte: a hidat egész végig átvizsgálta, a robbantó készüléket megsemmisítette.* Annak jeléül, hogy odaát voltak, egy nagy lámpát és egy nagy sodronyt hoztak magukkal. Ezeket leadták a zimonyi Abschnittkommandónál.

Thoméé hős és ritka önfeláldozó, cselekedeteért nagy elismerésben részesült. Cs.

A várparancsnokság köszönete.

A petrovaradin-ujvidéki várparancsnokság köszönetet nyilvánít Csernyei Mór úrnak, mint az „Ujvidéki Napló” szerkesztő-tulajdonosának, az itt elhelyezett legénységnek több ízben, saját ösztönzéséből küldött nagyszámú ujságpéldányokért.

GRZYWINSKI s. k., vezérőrnagy, várparancsnok.

Élelmiszerhamisítás.

Írta: Tóth Ede, vegyész-mérnök.

Garafalo nemzetközi büntetőjogrendszerében a hamisításokat a családros büntettek közé sorolja. A büntett neme mindjárt a hamisítás meghatározását is megadja, hogy a büntett elkövetése család szándékából történt legyen. A hamisítás evvel oly régivé lesz mint maga a társas ember. A kezdetleges államformák keletkezéséből sarjadt már, magából a tulajdon jogából. A tulajdon gyors és könnyű megszerzéséből eredi s mivel a hamisítás legelsőbb azokra a használati eszközökre terjedt ki, melyek legközvetlenebbül mindenkit érintettek, az élelmiszerhamisítás a hamisítások legjelése lehetett. Legrégibb följegyzésekben is nyomát találjuk már, hiszen már Kr. e. 50 évvel Lioskorides hamisításokról és azoknak fölismeréséről ad számot. Idősb Plinius már azon sopánkodik, hogy a bort már hova-tova csak a címkeje után mérik ki, valójában pedig a leszüretelt szőlőt már a kádban hamisítják. A külföldi irodalom sok adatot jegyzett fel a közpérből, melyek csak azt bizonyítják, hogy mindennemű szigor, elégetés, eleveven való eltemetés dacára is, az élelmiszerhamisítás nem szűnt meg; tegfőljebb csak finomodott, raffináltabb vált, aszerint amint a hamisítás fölismerő módszerek tökéletesbültek. Tudományos élelmiszerellenőrzésről a kémia bölcsőkorában szó sem lehetett. Ezek csak látszaton alapuló

vizsgálatok voltak. A ma hamisítója már nem téglaporrall keveri a paprikát, hanem elhelyett, hogy színe tetszetősebb legyen és nehezebb, olajozza vagy ami még nagyobb körültekintést igényel: lakkfestéket örl bele s így súlyosabbá s az elsőrangú rózsapaprikához közelállóbbá teszi. A sáfrányt sem hamisítják már úgy, amint azt az árúismerete tankönyvek, gondosan leírják: szárított húsrosttal és calendulával, hanem a kukorica-bajuszt, a tengeri bibét sáfrány-nagyságúra összemélik, kátrányfestékekkel megfestik, salétrommal és finomra osztott sülypáttal megnehezítik, glicerinnal vagy zsírral bedörzsölik.

Az igazán oly ritkán használt majonára sem kerülte ki a hamisítók figyelmét, mert gyommagvakkal, dudvák levelével stb.-vel keverik össze; komlóherével cistusszal és a choriaria levéltörmelékével.

Rége te a vaját úgy hamisították, hogy faggyút sáfránnyal megfestették; manapság — margarint árulnak vaj helyett. Azelőtt a tejfőlle lisztet, keményítőt habartak, hogy sűrűn, nehezen folyó legyen, hogy a nagy zsirtartalommal bíró tejfőll látszatával bírjon. Ez régen volt, ma durva hamisításnak minősíti ezt az élelmiszer-vegyész. Ma már körmönfontabb a hamisítása. A tejet megalvasztják, aztán vízszobba teszik, függve állni hagyják, míg a savó javarésze kicsorog, kicspege belőle, azután kitergetik, hogy az olvadék megszikkadjon, szitán „átpaszírozzák”, és hig, silány, kevés zsirt tartalmazó tejfőlle egyenletesen elkeverik. Ez az eljárás némileg kedvez is a hamisítónak mert a magyar élelmiszertörvény csak azt követeli, hogy a tejfőll legalább 10% zsirtartalommal bírjon, tekintet nélkül annak kémiai összetételére. Ha most hozzávesszük azt, hogy bivaly tejeknél a 12% zsirtartalom sem ritka, úgy belátjuk, hogy nem lehet olyan rossz tejfőllt árusítani, mely a törvény követelményeinek eleget ne tenne. De eleget, lesz a malicjának is! Mert a gyékényen szárított aludttej nem nem tartozik többé, egyes furcsa falvak karakterisztikumához, mert a gyékényen szárított aludttejet megtalálhatjuk ma a piaci tejfőllben!

A tudomány haladásával a hamisító is lépést tart. A betörő is gummikezyével dolgozik, nehogy megmaradjon a megfogott tárgyakon az újj lenyomata, a kasszaferő se fúrja már vagy tőri be a kasszapáncélt, hanem ha elektromos áram van kéznél, úgy ivfénnyel vagy ennek hiányában Goldschmidt-féle keverékkel — thermittal olvasztja ki a kasszát.

Csak a tej és a bor hamisításában áll egy fokon a ma hamisítója a mult hamisítójával, mert legnagyobb részét vizezik, előbbit lefőlözik, vagy kombinálják: vizezik és főlözik. A vaj maga is azok közé az élelmiszerek közé tartozik, melyeknél a hamisítás legprimitívebb módszereit alkalmazzák: a vizezést. Bármennyire képtelenek lássék is a vaj vizezése, a a valóságban tényleg meg van. A frissen kiköpiült vaját írósan darabokba alakítják s hideg helyen tartják. A vaj megkeményedésével magába zárja a vizet és így lesz vizesít. Télen a piaci vajak között a 40—60%-os vizeztartalommal bíró vajak sem ritkák. De csinálják mesterségesen is úgy, hogy a meleg vajba beleköpiük, belegyúriák a vizet. Egy vajgyűrő gépgyár, avval csinált magának reklámot, hogy „Gépje a vizet nem gyúrja ki a vajból, sőt ellenkezőleg, ahol megkívánják és megengedik, egy percnél kevesebb idő alatt a vizet tetszés szerinti mennyiségben gyúrja a vajba és pedig olyformán, hogy az a vajon — meg se látszik”. (Milch-Zeitung 1902. 88.) Folytatjuk.

Hogy a közlegény a sztratégiai helyzetet.

A szerbiai hadjárat fegyvertényei örökké hirdetni fogják a magyar katona halálmegvető bátorságát és leleményességét. A régi vezetés hibája a mi katonáink dicsőségét nem homályosítja el, kedvüket nem szegi, nem csüggeszti, hanem pihenésben várják az új offenzívát, amely Szerbiát meg fogja semmisíteni. A hadvezetőség mindennel ellátja a katonákat, jó étellel, meleg ruhával és dupla zsoldal. A mi vitéz katonáink

legutóbbi napjairól nagyon érdekesen számol be az alábbi levél, melynek írója egyszerű földmives ember, aki nem filozófus és nem következett, hanem a maga őszinteségével azt írja meg, amit látott, hallott és érzett. Ép ezért érdekes és érdekes levele, melyet egész terjedelmében közlünk.

Kelt, 1914. dec. 28.

Kedves Erzsi nővérem, hugom Verka!

1914. december 12. óta nem harcoltunk. Kilyóttunk szerbijából. Nem azért, hogy kivertek volna, hanem egy nem jól intézkedési ügyből, sajnos, hogy kikellett jönni, mikor én olyan jókedvel löttem a szerbet mintha odahaza a a babám karlya közé mentem volna.

Kedves nővérem Erzsi, hugom Vera! A leveled megkaptam december 28-án, hétfőn és hála istennek egészséges vagyok, amit minnyá-jatoknak kívánok kedves testvér erzsi és tisztelem minden ismerősöm és kérdezem levelem által tőled, hogy lyutottam ezredben eben a gyászos világban, irod, hogy a Jóska és pista együt van a közösöknél, szeretem, ha ő is védi a drága szent hazakát, mert ezt védi minden jót akaró férfi, irod hogy te is szívesen harcolnál; de mint gyenge nők nem harcolhatok, szgyejen és gyalázat volna ránk férfiakra nézve, ha még terátok is volna szükség, nem az az időben élünk már, mint régen volt, mikor eger várát a nők védtek meg.

Harc-harc után jött, kedves testvér, hála a jó istenek már 16 ütökötben vetem részt és még idáig meg mentem a mindenható jóisten, csakegy szerbgojó a fejen ért, de nem tett kárt egy kissé megszédültem, de 2 nap alatt rendbe jöttem és mikor szurony roham volt, akkor utána 4 nap gyengélkedő voltam, de nem a szerb szuronytól, hanem a patak vizéből, mert a szerbek megmérgezték és még ezenfelül egy Stápnél gojó érte lábom térdben de életem volt lábomnál a puská és elsőbb aztart érte és azt mikor el törte és ugy esett az én lábamhoz és csak gyéren ütötte meg néhány óráig nem bírtam rálapni, de azután muszáj volt, mert jött a parancs, hogy előre roham! és sikerült.

De hát most pihenőben vagyunk és most karácsonyi ajándékot kaptam, és több grófok és bárók kútték csomagot énnekem, a szent istván társulatnál jött megért 10 vagy 20 kor. Isten veled kedves testvér erzsi.

K. Varga Ferenc.

Csanády altábornagy a front élén.

A Rendeleti Közlöny most közölte, hogy öfelsége a katonai érdemkereszt II-ik osztályával tüntette ki Csanády Frigyes altábornagyot. Csanády a kiüntetést a következőkért kapta:

Egy honvédezrednek Komarno közelében volt az első nagy csatája. Öt napon és öt éjjelen át tartott az ütközet. Az ellenség folyton újabb és újabb csapatokat dobott a tűzvonalba. Előőrseink jelentése szerint két oldalról olyan szélességben terjeszkedett ki az orosz front, hogy a körülkerítés veszedelme fenyegetett. A katonák az öt napos tüztől ki voltak merülve. Menekülésre már nem igen lehetett gondolni. Ha az ellenség támadásba megy át, súlyos vereségre számíthatunk. Meg kell előzni! Így határozott Csanády Frigyes altábornagy és vezérkara.

Éjjel tíz órakor Csanády altábornagy kihuzta a kardját, a front élére állott és elindult az oroszok felé. A közelben két oldalról égig világított két falu lángolása, melyeket az orosz gránátok gyújtottak föl. A világítás fedezett minket, mert megvilágította az oroszok szárnyait. Minden katona tisztában volt vele, hogy élet-hatál küzdelemről van szó. Lassan haladt Csanády altábornagy után, aki az oroszok közelében elküldte magát:

— Utánam fiuk! Előre!

Nyomban megszólaltak a kürtök és a legénység mint a hejja csapatot le az oroszok lövészárkaiba, ahol a váratlan támadásra rettetes pánik keletkezett. Az orosz front közepét benyomtuk, a két szárny megszaladt. Teljes volt a győzelmünk.

Csanády altábornagy a Beszkidék tetején, a beszkidéi csárda közelében megsebesült. Az altábornagy közvetlen környezetének egyik tagja a hős katona megsebesüléséről ezeket mondja el:

— Az altábornagy általában a tűzvonalba szeretét tartózkodni. Katonától katonához ment, kérdezősködött, sokszor félnapokon át maga is tüzelt a lövészárkokból, együtt koplalt katonáival. Szerencsére nem találta srápnel. De a golyót még sem tudta elkerülni. A Beszkidékben megsebesült. Lányék táján furdoit be egy orosz golyó Csanády altábornagy testébe és a medencecsontban akadt meg. Egy vezérkari ezredes volt vele. Az első bekötözés után hordágyra tette és elindította az orvosok felé. Két szanitéz vitte az altábornagyot, vele mint hátsó szolgája is, a Mihály. De nem tudtak vele messzire menni.

— Vigyetek gyorsan vissza!

A szanitézek nem hallgattak rá.

— Nem hallottatok, mit parancsoltam? Azonnal forduljatok vissza!

A szanitézek könyörögni kezdtek:

— Excellenciás úr, nem lehet, nem szabad! Előbb az orvos urakhoz szállítjuk.

— Ne okoskodjatok, fiaim, csak forduljatok vissza.

A két szanitéz azonban tudta, mit csinál, felkapták a hordágyat és vitték előre. Erre már dühbe jött az altábornagy.

— Én altábornagy vagyok és parancsolok nektek, én nagyobb úr vagyok mint az ezredes úr és parancsolom, hogy azonnal forduljatok vissza.

De a két szanitéz süket maradt: megszorozták a lépéseiket. Ekkor látta az altábornagy, hogy az excellenciásnál nagyobb úr a szanitéz. Taktikát változtatott és szolgájához fordult:

— Mihály fiam, te szeretsz engem, vigyél vissza fiam. Ott van az én helyem, ahol az én fiaim vannak. Te érted ezt. Fordulj vissza. Ne okozz nekem fájdalmat.

Mihály sirt, küzdött magával. Ura jószágainak nem tudott ellentálni. Megpróbálkos zott ugyan ellenvetésekkel, de végre is urpártjára állott és a szanitézek, mit tehettea egyebet, visszafordultak. No hiszen volt fogadk tatásuk a tűzvonalba. A vezérkari ezredes olyan méregebe jött, hogy majd megette a szanitézeket. De nem kimélte a körülalástól az altábornagyot, hogy ennyi gondatlan és ilyen súlyos sebesüléssel is a harctéren akar maradni. Csanády egyre csak ezt hajtogatta:

— Ahol a katonáim vannak, ott van az én helyem is. Az eszem ép, tudok dolgozni.

A földalatti kunyhóban dolgozó vezérkar csak nagynehezen tudta rábeszélteni a tábornokot, hogy vitesse magát a közőzhelyre. Remegtek az életeért. Azt mondták neki, hogy munkájukban feltartóztatja őket a jelenlétével. Végre maga Csanády szólat meg:

— Látom, tényleg zavarom a munkátokat. A beteg ember sorsa az enyém. Nem bánom, vigyetek a közőzhelyre.

Érzékeny bucsu után ismét elindult a két szanitéz és Mihály. Vitték Csanády altábornagyot a közőzhelyre. Innét Budapestre szállították. Most egyik szanatóriumban kezelik a hős katonát. Sebesülése nem veszélyes, de eltelik néhány hét, míg felgyógyul. D. M.

Hogyan fogott a huszár ellenséget.

Magyar anekdotából osztrák ezredparancs.

Az északi hadszíntérről sebesülten érkezett L. J. honvédhuszár őrmester, aki a magyar néplélekre és katonáink vitézségére jellemző esetet mondott el munkatársunknak.

Az őrmester igen érdekes elbeszélése ez:

A huszárok az egyik galiciai falu határában egy este rőszetűzőn szalonált perzeltek és mivelhogy az ellenségől nem kellett tartaniok, el tereferéltek; népies adomákat beszéltek el egymásnak. Az egyik káplár, aki igen derék katona és civiléletben a szabadtári határban fogja szántáskor az ekeszarvát, szintén

Borszéki természetes szénsavas ásványviz!

Bornak, pezsgőnek fűszere! Mint asztali víz páratlan! Főlerakat: N. Dimović cégnél Ujvidék. :-:

elmondott egy történetet zamatos magyarsággal, amit valamikor még az iskolában hallott a tanítójától.

Az anekdota szerint a huszárok előőrson voltak, amikor ellenséggel találkoztak. Tanakodtak azon, hogy mitévők legyenek. Végre elhatározták, hogy a lovaikat kikötik a patakmenti fűzfákhoz, ők pedig távolabb elrejtőztek a bokrok mögé és vártak. Nem hiába. Az ellenséges katonák közeledtek és megpillantották a lovakat. Óvatosan körülnéztek és abban a hitében, hogy jófajta magyar lovakat zsákmányolnak, elkötötték a nemes paripákat, azután felültek rájuk, hogy gyors iramban a csapatukhoz kerüljenek. Igen ám, de a derék magyar huszár elővette a trombitáját és takarodót fújt. Amikor a ló meghallotta a takarodót, hát „förschriftmässig“ a hang irányába szaladt, hátán a kétségbeesett ellenséget, akit csak a magyar táborban tudtak leszedni a ló hátáról és a félelemtől egy kis sziverősítőt kellett magához teríteni.

Az anekdota nagyon tetszett a Galiciában táborozó huszároknak. Úgy hogy alig telt bele egy hét, csaknem minden huszár tudta ezt az igazán érdekes népies történetet.

Elmondotta, hogy a huszártisztek az utóbbi időben csak azon nevettek, hogy a derék legények mennyire sikerrel alkalmazták ezt az anekdotát. Nem múlt el nap, hogy a tüzés magyar ló néhány megrémült muszkával ne szaladt volna be táborunkba.

És az anekdota annyira elterjedt a huszárok között, hogy egyebet sem csináltak a „muszkafogásnál“. Van olyan is köztük, aki egymaga ilyen módon összesen huszonhatot fogott el.

Végeredményben is ez a régi magyar bravur bevált, olyannyira, hogy amikor egy osztrák ulános tiszt a magyarok cselét elbeszélte az egyik főtisztnak, az összes osztrák Landwehr és közös ulánus és dragonyos ezredeknel ezredparancsnok adták ki a magyar anekdotát, amelynek minden egyszerű volta mellett mégis igen fortélyosságán, a tisztnek egészen a tábornokig, jóízűen kacagtak és azóta sikerrel alkalmazták a régi bravurt, amelyet az őrmester beszélt el.

Napoleon gondolatai a háborúról.

A támadásban szokott lenni egy pillanat, amely fényes előnyt jelenthet a támadó fél részére... A vízcsepp akármily kicsiny, a végtelen víz cseppjét jelenti.

Jó sorgyalogság csupán az lehet, amelynek jök a szakácsai.

Hadvezetésben az összjáték ép oly szükséges, mint a zongoránál. Ha az egyik állandóan a pedált nyomja s a másik folyton sóhajt, de efelejt játszan a billentyűkön — az e-tudé-ból siralmas hangkászor lesz. Szükség esetén a hadvezér se resteljen közkatona lenni, mert minden közlegény a tarsolyában viseli a marsall-botot.

A háború művészete: egy jól vezetett defenzívában és egy okosan és gyorsan keresztül vitt offenzívában áll.

A katona legelső értéke, hogy ne fáradjon és ne éhezzen. A bátorság az már csak másodrangú dolog.

Egy jó hadvezér s ennek jó iskolája — a kintinó vezetés bizonyosan jó hadsereget visz győzelemre, függetlenül attól, hogy a katonák miért harcolnak.

HIREK.

Sándor János belügyminiszter Ujvidéken. A belügyminiszter kedden esti 7 órakor fia: ifj. Sándor János társaságában városunkba érkezett. A pályaudvari állomásnál. Tallián Béla báró kormánybiztos, Matkovits Béla főispán, Profuma Béla alpolgármester, Paylerle Nándor főkapitány, Pamplényi Gábor határszéli rendőrtanácsos és Stoltzenberg Vilmos csendőrfőhadnagy fogadták. Este a főispán, tisztelendő vacsorát rendezett, melyen: Tallián Béla báró kormánybiztos, Krausz Alfréd altábornagy, a délihadérő vezérkari főnöke, Grziwinsky

Szaniló vezér őrnagy, várparancsnok, Steinitzer Lajos dr. vezér őrnagy, Ivánovich Pál min. tanácsos, Purgly Sándor megyei főispán, Dellimánich Lajos dr. kormánybiztos főispán, Hideghéty Imre korm. bizt. főisp. Landwehr Ottokár vezérkari ezr. hadtáppar. Szlezák Lajos dr. orsz. képviselő, Miskolczy Imre orsz. képv. min. bizt. Horváth Elek min. oszt. tan. Scultély Ferencz alisp. Profuma Béla alpolgárm. Bartha Albert vezérkari őrnagy, ifj. Sándor János, Grossinger János az újvid. munkap. elnöke, Baky Elek főszolgabíró, Paylerle Nándor főkapitány, Pamplényi Gábor határszéli rendőrtanácsos, Forster Géza tan. Wagner Károly dr. főorvos, és Ribiczey Kálmán dr. tanácsnok főisp. titkár. A miniszter örömeinek adott kifejezést, hogy szép városunkat megtekinthette megismerhette. Egyedülálló az országban ez a város, mely a háború alatt a sebesültek ápolása körül, annyit tett mint egyik vidéki város sem. Másnap auton bejárta a város összes kórházait, betegápoló helyeit és mindenmel meg volt elégedve.

— Igazán nem vártam — szolt kíséretéhez fordulva — azok után, amiken Ujvidék a háború óta keresztülment, hogy mindent ennyire iökéletesen kifogástalanul, a legpéldásabb renében találók. Annyira örvendek ennek, hogy azzal a megnyugvással távozom, hogy Ujvidéken sikerült hála a hatóságok lelkiismeretességének, ilyen nehéz körülmények közt is, a kolera továbbterjedését megakadályozni. —

Majd Péterváradra, azután Karlóczára utazott és ez utóbbi helyen is meg volt elégedve az egészségügyi intézkedésekkel. Ilyen kellemes benyomással hagyta el a belügyminiszter városunkat.

Városi közgyűlés e hó 28-án lesz. Ekkor alakítják meg a különféle bizottságokat.

Bruck Ferencz halálával nagy veszteség érte Ujvidék társadalmát. Az elhunyt az ujvidéki jogárvival. kapcsolatos közép-, később felső kereskedelmi iskola igazgatója volt. Áldásos tevékenységének köszönhető, hogy a felső kereskedelmi iskola egyike a leghíresebb szakiskolákká fejlődött. Az ujvidéki Dalárda életét, tevékenységét szervezte, a bortermelők együletét, szőlőtelepek létesítését főleg részét, amely Bruck mindenből kivette részét, ami a magyar-ság megizmosodására vezetett. Buzgó törekvéseinek megvolt az eredménye. Nyugalomba vonulása után nehéz betegsége tevékenységét megakadályozta és nem igen foglalkozhatott a közügyekkel. Jó kolléga, derék puritánjellemű, egyeneslelkű magyar ember volt. Magyar társadalmunknak nagy veszteséget okozott elhunytja. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: ifj. Bruck Ferencz és Dr. Bruck Géza, mint a megboldogult fiai, Özv. Schmidt Józsefné és Özv. Grünwald Terézia mint testvérei a maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel jelentik, hogy felejtethen jó édes atyjuk, fivérük, apósuk, nagypapjuk és rokonuk *Bruck Ferencz*, az ujvidéki állami felső kereskedelmi iskola nyugalmazott igazgatója folyó évi január hó 18-án délután 4 órakor életének 63. évében a halotti szentségek átjatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt. Áldás és béke poraira! — A felső keresk. iskola gyászjelentése: Mélyen szomorodott szívvel jelentjük, hogy szeretett volt kartársunk *Bruck Ferencz úr*, nyugalmazott állami felső kereskedelmi iskolai igazgató életének 63-ik, nyugdíjba vonulásának 6-ik évében 1915. évi január hó. 18-án jobblétre szenderült. Intézetünk megalapítóját, 26 éven át fáradhatatlan vezetőjét, a kintinó pedagógust, a tanulóifjúság lelkes nevelőjét és a legjobb kartársát siratjuk az elhunytban. Legyen áldott emléke! Az Ujvidéki m. kir. állami felső kereskedelmi iskola tanári testülete. Temetése általános részvét mellett 20-án d. u. 1/4 órakor volt.

Sehol az országban nem kellett annyi elővigyázat, körültekintés, mint éppen nálunk. Ide hurcolták be a kolerát legelősebben. De mint a belügyminiszter személyesen kijelentette, a hatósági intézkedések teljesen jók és hatékonyak: a kolera terjedése meggátoltatott. A rendőrség emberei nap-nap után fáradhatatlanul működtek. 5 napon át a katonai bizottsággal közösen; ekkor földerítettek minden kifogásolnivalót és sürgősen utasították azokat, kik mulasztást követtek el, hogy a hiányokat azonnal szüntessék meg. Később a

rendőrség tisztviselői sorrajárták az összes házakat és az övintézkedések megtételét a jákosságra ráparancsolták. A főkapitány még ezzel sem elégedett meg; hanem az összes vendéglősöket kis és nagy korcsmárosokat magához idézte és lelkiükre bötötte a tisztaság figyelembevételét. Utasította őket, hogy mésztejjel fertőtlenítsenek. Reméljük, hogy ezen rendkívül erélyes intézkedéseknek meg lesz a kívánt eredményük. Azok, akik még most is mulasztást követnek el és közönyösséget tanúsítanak, szigorúan meg lesznek büntetve. Neveiket közöljük.

Lesz liszt. Megnyugtathatjuk a közönséget, hogy már a jövő héten lesz elegendő liszt. Most még a vonatok torlódása miatt egyelőre lehetetlen. Ha másképpen nem, akkor kocscikon kapunk elegendő lisztet a környékből. Az árúval rakodott hajók egyszer már Bpestről megérkeztek, de ezek csak nagyon csekély mértékben enyhítették az óriási szükségletet.

Paraszt furfang. Hoznak az ujvidéki piacra egy kevés tengerit is. A maximális árat azonban nem akarják respektálni. Ha mégis rákényszerítik a termelőt, hogy a törvényes árat fogadja el, akkor belenyugszik, de — itt van a fufang — két korona fuvardíjat kér métermázsja után.

Elgazdolta a katonai autó Morénó Navilla 12 éves iskolás leányt. A sulyosan megsérültet lakásán ápolják. Azonnal katonai orvost küldtek a szerencsétlen gyermekhez, kit később Koda dr. városi orvos is ápolás alá vett. A sérülése nem veszélyes.

Földrendés, pusztítás. Nemcsak Olaszországban, hanem nálunk is volt földrendés. Egy vidéki városban, ahol a magyarság egy kis szigetét alkot, bekelve a nemzetiségek közé, földrendés volt. Megrázta ezt a magyarságot és pusztulással fenyegeti. A magyarság legnagyobb támasza, a város érdekeinek leghatásosabb erejét: a magyar sajtót, annak a városnak egyik magyar lapját, mely tisztességesen dolgozik, küzd és fáradsággal a magyarsággal a magyarságot: a magyar kaszinóban elhatározták, hogy ennek a lapnak előfizetéséről lemondanak. Ugy-e bár hasonló is az a földrendésügyi pusztuláshoz?! — Egy maroknyi a magyarság ebben a városban és ez sem becsüli meg önmagát. Hogy melyik ez a város? Nem mondhatjuk, tán nincsenek is ott magyarok és még pirulniuk kellene, hogy nem mondtunk igazat. Azzal indokolja a választmány a vétkes határozatát, hogy háborúban takarékoskodni kell. Nem hisszük, hogy akad majd követője ilyen takarékoskodásban, ahol napi 2—3 fillérről van szó.

Segítsünk egy szegény családon! A férj Amerikában, az asszony itt él Ujvidéken 5 kiskorú gyermekével. Sokat szenved a szegény család. Kérjük városunk nemes gondolkodó, jószívű közönségét, segítsen e szegény családon. Lakása szerkesztőségünkben meg tudhat.

Kalandos fiú. Az apja katona. B. Z. 13 éves III. oszt. gimnazista annyira szívőre vette, hogy atya elhagyta őket! Kedden eltávozt hazulról azzal a szándékkal, hogy fölkeresi katonáskodó atyját és ő is mellette marad, mint cserkész. A megrémült anya hasztalan várta haza fiát. Sürgőnyöztetett mindenfelé. Szerdán d. u. Futakon elfogták a fiút és hazahozták.

Vegyvizsgáló állomás Ujvidéken. Decsy Dezső dr. vegyész 1910-ben a földmivélségi miniszter engedélyével Ujvidéken vegyvizsgáló állomást létesített, melyet Ujvidék városa évi 2200 korona segélyben részesített. A vegyvizsgáló állomás Decsy vezetése alatt nagyfontosságú hivatását mind eredményesebben töltötte be és ez arra indította Ujvidék vezetőseket, hogy az állomás kérdését a város és az állomásvezető vegyész érdekeit is szem előtt tartva, végrelegesen megoldja és az ideiglenes jellegű intézmény fennállását nemcsak biztosítsa, de annak hatáskörét ki is bővítsa. E célból a város a szakértők által megállapított 6400 korona értékben átvette az állomás feltárárt. A földmivélségi miniszter ennek tudomásul vételével arról értesítette a város közönségét, hogy 9 járást kapcsol a vegyvizsgáló állomáshoz és így az állomás hatáskörét ezzel tetemesen kibővíti és az adminisztrációt egé-

szen Ujvidékre bizza, a vezetővegység pedig a belügyminiszterrel egyetértőleg az állami tisztviselőik statusába veszi fel és melléje segítiül egy másodvegyszt rendel ki, aki ugyan-csak az állami hivatalnokok statusába jut. Ilyen vegyviszálgó állomás az ujvidéki kívül még kétfő van a vármegye területén: az egyik Szabadkán, a másik a megye székhelyén, Zomborban. Az utóbbinak létesítése dr. Spitzer István megyei tiszti főorvos érdeme s különösen most a kolerajárvány idején nagy szolgálatot tesz a közegészségügynek.

Az ujvidéki Vöröskereszt fiókja egy tartalmas és csinos kiállítású könyvben közhasznú ismertetésen kívül, naptárt és az ujvidéki kórházakat, a Vöröskereszt intézményeit teszi közzé. Fogel J. polg. isk. tanár mune az. Erdemes munkát bocsátott közre. Maradandó emléke lesz ez a háborus világnak. Kiténik belőle, hogy Ujvidék mennyire kivette részét ezen nagy munkából. Segítő társa Pilischer S. volt, ki nagy szaktudással rendezte a sikerült művet saját alá. Adatokat e hasznos könyvből nem szedegtünk, mert akkor az egész művet teljes egészében kellene ismertetnünk, azonban az egyik kiemelendő részét leszegezzük mégis. *Forsár Sza tanácsos* érdemei azok, melyekről szólnunk kell. Ő, mint az ujvidéki Vöröskereszt lelke, fáradhatatlan ambícióval egész lényét ennek szenteli. Buzgósága páratlan! Főlül minden dicséretet! Néki köszönhető főleg e szép és pártját ritkító eredmény, amit az ujvidéki Vöröskereszt produkál.

A 2. oszt. vitézsegi érem pótdíja. A m. kir. honvédelmi minster ur mult évi 156101/6. számú rendelete értelmében a 2. osztályú vitézsegi érem tulajdonosai, kiknek eddigi határozványok szerint pótdíjra igényük egyáltalán nem volt, a most már rendszeresített havi 7 kor. 50 fillér pótdíjért folyamodhatnak. A folyamodványok a pontos lakcim (leadó póstahivatal) feltüntetésével és a vitézsegi érem adományozását igazoló okmányokkal felszerelve a városi tanács utján a m. kir. honvédekigézésztő parancsnoksághoz nyújtandók be. Ujvidék szab. kir. város tanácsa katonai osztálya, 1915. évi január hó 13-án. Dr. Szántó, vár. aljegyző, tb. tanácsnok.

Hangfelvételi műterem. Uj találmányok új ideákat és modern fogalmakat teremtenek. A repülőgépek korszakának találmánycsodája mellé méltóan sorakozik századunk legfrissebb szenzációja a hangfelvételi műterem létesítése. Fővárosunk legforgalmasabb pontján, a Sternberg Ármín és Testvére cs. és kir. udvari hangszergyár Rákóczy-út 60. szám zene-palotájában most a nagyközönség számára új rendszerű hanglemezzel-felvételi géppel berendezett műterem nyílt meg, ahol a nap bármely szakában épp oly egyszerűséggel, mint egy fényképfelvételt — akárkinnek hangjáról gramophon-lemezfelvételt eszközölnek. Ezen gramophonikus hangfelvételek a pietas körül is hivatala lesznek új szokást teremteni, amennyiben minden egyéb emléknél közvetlenebbek. Sőt közel jár az idő az örökösödési törvények egy új cikkellyel való kibővítésére, mely a hanglemezen megrögzített végakaratot jogerőre emeli.

A zombori államépítészeti hivatal új vezetője. A kereskedelemügyi miniszter a zombori államépítészeti hivatal további vezetésével és a közlekedési érdekeknek Bács-Bodrog vármegye, Zombor, Szabadka, Ujvidék szabad kir. és Baja törvényhatósági joggal felruházott városok közgazgatási bizottságaiban leendő képviselével Fuchs István műszaki tanácsost az alsókubini államépítészeti hivatal eddigi főnökét bizza meg.

Az óbecsei pénzpiac. Az Óbecsei Első Takarékpénztár és Hitelbank 1914. 42. üzleti zárszámadása — mint minden évben — ezúttal is elsőnek jelent meg a megyei intézetek mérlegei közül. Nagy megnövekedés és örömmel olvassuk az igazgatóság kimerítő jelentését, mely Bácsmegeye egyik legnagyobb, legfontosabb kerületének közgazdasági életéről ad megbízható pontos számadást a mai kétszeresen jelentős időkben. Az intézet két két milliót meghaladó saját tőkével 247.000 K. tiszta nyereséget mutat ki értékpapír állágának jelentékeny leírása után. Kölcsön állománya 15 millióra emelkedett, míg betétei is a maghaladják

az 5 millió koronát. Önerzettel hivatkozik az igazgatósági jelentés a megalkuvással nem ismerő soliditással és vas-szorgalommal teljesített közgazdasági tevékenységre, mely a legkritikusabb időkben sem zárkozott el a jogos igények elől és a mely minden korlátozás nélkül bocsátotta betéteinek tőkéit rendelkezésükre. Különösen jelentékeny hazafias és erkölcsi sikert ért el az intézet a hadi kölcsön jegyzése körül, midőn ügyfelei körében 3.806.000 K. hadi kölcsön jegyzést ért el. Ily hatalmas eredményt alig mutat föl megyénk más intézete. Erdemes és megbecsülendő az intézet igazgatósági jelentésének ama kiemelkedő pontja, mely szerint hozzátartozóiból huszonhároman teljesítettek hadi szolgálatot. A becsületes munka, a jól teljesített hivatás megnövekedett örömeit élvezheti az intézetnek hivatása teljes magaslátán álló vezetősége, élni megyei életünk egyik legkiválóbb tagjával, dr. Glambos Pál vezérigazgatóval, ki munkás életének legszebb eredményei közé sorolhatja intézete, az Óbecsei Első Takarékpénztár és Hitelbank — megyénk egyik legrégebbi, 42 éves intézetének — felvirágztatását és egyik legnagyobb kerületünk közgazdaságának céltudatos irányítását.

Az élelmi piacok ellenőrzése. Többször megemlékeztünk arról lapunkban, hogy a piac rendezésnek csak akkor lehet gyakorlati értéke, ha a panaszosoknak ott a helyszínen nyújthat jogvédelmet a rendőrhatalóság a részéről kirendelt tisztviselője által. Egyéb nem kell ide, mint egy utasítás a közgyűléstől, hogy valamelyik rendőrtisztviselő a heti piacokon tartozkodjék és ott rögtön meghallgassa a panaszokat, a tanukat hallgassa ki és nyomban intézkedjék, ha pedig az eset bonyolult, akkor a panaszosokat, tanuk és vádlottak neveit jegyezze fel jegyzőkönyvébe s a tettenérés bizonyítékait nyomban szereze be. Hogy mily égető szükség volna a hatóságok részéről ilyen intézkedésre amelynek díjazását szivesen megszavazná minden város képviselőtestülete, mutatja az alábbi eset is, amelyhez hasonló majdnem valamennyi hetipiac alkalmával előfordul. Aradon ugyanis Szilvester napján egy kurticsi paraszt 22 darab malacot hozott Aradra, hogy a hetipiacon eladja, két kofa azonban két koronával lefoglalta a 22 darab malacot és kezdte eladogatni a malacokat tíz koronáért darabonként, mielőtt kifizették volna a kialakított 80 korona összeget. A paraszt látva, hogy utcai botrány lett a vásárból s őt a kofák rászédtek, panaszal fordult egy rendőrhöz. A rendőr azonban tájékozatlan lévén a bíraskodás eleme ismereteiben nem tudott dönteni a botrány ügyben s így rászédett parasztnak várni kellett addig, amíg az erőszakos kofák büntetlenül uszoráskodhattak a szegény paraszt árujával.

Tudakozóiroda a hadifogságba jutottakról. Mindazoknak, akiknek hozzátartozói hadifogságba kerültek, fontos tudniok, hogy már a háboru kitérőse óta működik Bécsben (Wien, I., Jasomirgott-Strasse 6.) egy hivatalos központi tudakozóiroda, a melynek egyebek közt az is feladata, hogy a hadifoglyainknak szánt, vagy tőlük érkező levelezést megbízható módon közvetítse. Ez az intézmény hivatalos jellegű, ennél fogva a külföldön a Vöröskereszt és más egyetek égíse alatt működő hasonló intézményekkel szemben a föltétlen megbízhatóság különbözteti meg. Mig a külföldi intézmények igénybevétele költséggel, még pedig aránylag tetemes költséggel jár, addig, a bécsi központi tudakozóiroda utján való közvetítése igen egyszerű dolog s a levelek, egyéb küldemények száz grammig teljes portmentességet élveznek. Az eljárás módja a következő: A hadifoglyoknak szánt küldemény borítékára (vagy a megfelelő postakártyára rá kell írni a hadifogoly nevét, ezrednek számát, tartózkodása helyét és annak az országnak nevét, melynek hadifogly. Mindezt latin betűkkel kell írni. A cím fölé olvasható módon a „hadifoglyküldemény” jelzés (Prisonnier de guerre) jegyzendő, a boríték hátsó felére pedig a feladó nevét és címét szükséges fölírni. A leveleket leragasztatlan borítékban, közönséges levélgyűjtőszekrénybe kell dobni. Megesik, hogy itthon élő emberek a hadifoglyokkal való levelezés közvetítésére ajánlkoznak, még pedig rendszerint jó pénzért. A közönséget figyelmeztetjük, hogy az ilyen közvetítés nem megbízható és legjobban nem igénybe venni.

Száz veszteségi lajstrom statisztikája. Hadvezetőségünk a mult év augusztus 12-ikén adta ki az első veszteségi listát azóta immár eljutottunk a századikig. Az első száz lajstrom adatait összehasonlítva ellenfeleink listáival, megállapíthatjuk, hogy a mi hadvezetőségünk sokkal bölcsőbb, ember kimélőbb, mert ellenségeink között nincsen egy sem, amelynek az óriási harcokhoz mérten, ilyen csekély lenne a vesztesége. Az első száz veszteségi lajstrom adatai szerint megsebesült összesen 3980 tiszt és 231.160 főnyi legénység. Elesett 2263 tiszt és 40.827 közlegény fogságba került 628 tiszt és 9502 főnyi legénység. A sebesültek látszólag nagy száma koránisem olyan veszedelmes, mint azt a nagy szám mutatja. A modern fegyver, különösen a puská szinte azt lehet mondani, humánus sebet ejt A hegyes lövedék, ha be is hatol az emberi testbe, nem szakít sebet, hanem simán keresztül furodik és a legtrikább eset, hogy nyomában infekció áll be. A száz veszteségi lajstromba kimutatott sebesültek túlnyomó nagy része már régen egészenen visszaatért a harctérre. A súlyosabban sebesültek természetes hosszabb ideig állanak kezelés alatt, de remélhető, hogy ezek is mind teljesíthetik kötelességüket.

A vasuti bérletjegyek átírata. A kereskedelemügyi miniszter úr megengedte, hogy azok, akik az általános mozgósítás elrendelése előtt váltották meg bérletjegyüket vagy féléru igazolványukat és tényleges katonai szolgálatra bevonultak, ha e körülményt a katonai parancsnokságok, vagy polgári hatóságok valamelyike által hitelesen igazoltatják, a háború tartama alatt a 2 kor. kiállítási illeték változatlan hagyás mellett a díjszabáserről illeték felének megfizetése ellenében a bérletjegyet avagy a féléru igazolványukat más személyre átírassák.

A háboru és az olvasóközönség. Szinte fölösleges munkát végzünk, mikor az évforduló alkalmából felhívjuk a t. olvasóközönség figyelmét az előfizetés megújítására. Ki lehetne ma el csak egy napig is újság nélkül? A Pesti Hirlap kiadóhivatala egyszerűen utal arra, hogy amit a háboru okozta nehézségek mellett és szigorított cenzura korlátai közt megtehetett, mindent megtett, hogy folyton bő tartalma lapot és hiteles értesítéseket nyújthasson előfizetőinek. A Pesti Hirlap előfizetői az új év alkalmával abban a kedvezményben részesülnek, hogy ingyen és teljesen bérmentve, vagyis minden postai díj beklüde nélkül megkapják a Pesti Hirlap 1915. évi nagy képes naptárát, mely immár 25-ik évfolyamába lépett s az idén különösen gazdag tartalommal és pompás mélynyomású képekkel jelent meg. De egyéb kedvezményt is élveznek a Pesti Hirlap előfizetői, mert kedvezményes áron rendelhetik meg a Divat Salont. Az Érdekes Újság című nagyszabású és gyönyörű kiállítású képes hetilapot, valamint a Kis Érdekes Újságot is. A Pesti Hirlap előfizetői ára egy óra 2 korona 80 fillér, két óra 5 korona 60 fillér, negyedévre 8 korona. A Divat-Szalonnal együtt negyedévre 10 korona 50 fillér. Az Érdekes Újság című képes hetilappal együtt negyedévre 10 korona 80 fillér, félévre 21 korona 60 fillér. A Kis Érdekes-sel együtt: negyedévr 9 korona 80 fillér, félévre 19 korona 60 fillér. A négy lap együtt negyedévre 15 korona 10 fillér. Az előfizetési összegeket legcélszerűbb postautalványon megküldeni a kiadóhivatalnak: Budapest, V., Vilmos császár-út 78. sz.

Ujvidék szab. kir. város közönsége által a hadbavonult katonák részére a főispáni hivatal utján ajándékozott különféle hadfelszerelési ruhaneműek folytatóság (8) kimutatása: Hósapka 76 drb. Ermelegítő 52 pár. Térdvédő 22 pár. Keztyű 3 pár. Harisnya 3 pár. Trikónadrág 3 drb. Szórmedarab 2. Kapca 2 pár. Hasmelegítő 4 drb.

Hirdetmény. I. Nyílt piacokon csakis narancsot, citromot és csonthéju gyümölcsöt szabad árusítani; minden más gyümölcs árusítása büntetés és elközbás terhe mellett tilos. Az üzletekben a jelenleg raktáron lévő gyümölcs a polgári lakosság s tiszti személyek részére kiárulható, de tilos legénység vagy egyéb a katonasághoz beosztott egység részére szülő árusítás. Ujabb szállítmány nem rendelhető és a készletek elfogyása után az üzletekben is csak narancs, citrom és csonthéju

Meghívó.

A bulkeszi önszegélyzőszövetkezet
tisztelt tagjai

az 1915. évi február hó 8-án
d. u. 1 órakor a Weisenbach János úr
helyiségeiben tartandó

18. rendes közgyűlésére

tiszteivel meghívhatnak.

Tárgysorozat:

- 1.) Egy elnök választása.
- 2.) Egy jegyző és három jegyző-könyvhitelítő választása.
- 3.) Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése.
- 4.) A mérleg, veszteség és nyereség-számla előterjesztése és a tiszta nyereség elosztása.
- 5.) Az igazgatóság és a felügyelőbizottság fölmentésének megadása az 1914. évről.
- 6.) Indítványok.

Az igazgatóság.

Thierry A. gyógyszerész balsama

Utolérhetetlen hatása tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalomokat okozó köhögést. Torokgyulladás, rekedtséget és gégebajokat megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbiznál, valamint az összes száj- és fogbetegségek, büfögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. Jó hatású pántlikagilisztánál.

Irjunk: Thierry A. Órangyalgyógytárának
Pregrada, Rohitsch mellett.
Nagyban: Thallmayer & Seitz és Kochmeister
utóda drógériákban.
12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg
560 korona.
Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény!

Hézagpótló vállalat indult meg.

Szakmabeli képzettséggel, sok évi gyakorlattal bíró szakemberek társultak.

„HELIOS“

műszerészeti és elektrótechnikai
vállalat

Ujvidék, Duna utca 5. alatt
megkezdte működését.

Vállalatunk a következőket öleli fel:
Mindennemű erős és gyengeáramú szerelések. Az összes műszerészeti (finomtechnikai) munkák és javítások szakszerű elvégzése, mint pl. phisikai, mérnöki és orvosi műszerek, írógépek, számológépek, tachométerek, monométerek és mindennemű mérőműszerek, Röntgen és elektromedikai készülékek készítése és javítása.

Fényképezőgépek javítása.

Nagy választékos raktár kézi lámpákban és száraz elemekben.

Gépápoló és fűtő

kerestetik a selyemfonodába.

Fizetési feltételek a fonoda igazgató-ságánál tudhatók meg.

Ne tanakodjunk sokáig!

Menjünk

Kovácssevics Zorka

vendéglőjébe és kávémerésébe.

Itt kapható mindentféle hideg, izletes étel és kitűnő kávé, thea és sütemény.

Hol van? mert már szeretném megizlelni:

Duna-utca 10. szám alatt.

Ajánlat csak kereskedők részére!

Raktáron van nagymennyiségű katonai téli alsóruházat

Tricotárúk — Harisnyák
Keztyük — Lábszárvédők
Sweaterek — Shawiok
Hősapkák stb. stb!

legénység és tiszték részére, eredeti, olcsó gyári árakban.

Guttman és Fekete

kötött és szövött árúk nagykereskedése

Budapest

VI. Ankerpalota.

Mit vásároljunk,
mivel kedveskedjünk

hozzánk tartó-
zóinknak?

Elég bőséges választék
kinálkodik, a legragyo-
góbb, a legszebb éksze-
rek, órák, ezüst- és arany-
művekből

az amerikai óráshoz

cimzett

Ertl és Csasztni

ékszerész és óraszületében

UJVIDÉK

Duna-utca 21. szám.

Jó és olcsó ékszerek és órák nálunk kaphatók.
Bármilyen szakmánkavágó javításokat olcsó
ár mellett pontosan készítünk.

Rohitsi

Tempel

Styria

Donati

forrás. Szénsavdús, diétetikus, üdítő asztali ital. — Bősegti az emésztést és anyagcserét.

Legtöbbet győgyforrás. —
Indikálva: idült gyomorhurut-
nál, székrekedésnél, Bright-
féle vesebajnál, lépárganat-
nál, májbajknál, sárgaságnál,
anyagcsere betegségeknél, a
legutak hurutos bántalmainál.

a maga nemében a legzsdá-
gabb tartalmú győgyforrás leg-
erősebb hatással. Főképen
indikálva: idült békúrurál,
obstipációnál, étvágytalanságnál,
hajlajjánál, csuszánál és cukor-
betegségeknél.

Legdusabb,
természetes magnézium-
glaubersóforrások.

Forratar Magyarorszag részére:
Kofmann József, Budapest V., Eáthory-utca 6.

Wolf Lajos

Kőbányai Fővárosi Sörsernoka

Winkle udvar.

Naponta friss csapolás, reggeli,
ebéd és vacsora nagy választék.

Fővárosi söröző r.-t.

Kőbánya.

Vezérképviselet Bácska és Szerém m. részére

KASSOWITZ ZSIGMOND, UJVIDÉK.

Sokkal celszerűbb
ha a női pongyolát, teljes női gyer-
mekruhát, kötényeket stb.
készen vásárolja,
mintha a kelmét külön vásárolná.
Elég nagy szép választék áll rendel-
kezésére

Alaburics Mária

üzletében. — Szücs-utca 30. szám.

Tanuljon
magyar és német
gyorsírást

Csernyei Mór
gyorsírást-tanárna
Rákóczi F. u. 35. I. em.

Kitűnő fajborok
eladók.

Hol?

megmondja a kiadóhivatal.

Fűszer- és csemegeárúk,
tea, rum, csokoládé
legfinomabb minőségek kaphatók ki-
csinyben és nagyban

DIMOVICS N.

fűszerkereskedésében

Kossuth Lajos-utca 33. szám.

Előnyös árak a hadsereg részére!

Tisztelettel értesitem t. vevőkö-
zönségemet, hogy

pék műhelyemet

Szt. István király-utca 3. szám alá
helyeztem át.

Az egész szabályainak megfelelő-
leg óhajtottam a t. közönséget kiszol-
gálni, hogy pékműhelyem kifogás alá
ne essék.

Kaufmann S., pékmester.